

Direktionens berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet 2011

Innehållsförteckning

Direktionen	2
Strategin för Finansinspektionen	3
Sammandrag	4
Samarbete mellan Finansinspektionen och Finlands Bank	6
Läget på den finansiella marknaden	7
Målen för 2011 och förverkligandet av dem	8
Främja en riskbaserad tillsyn	8
Främja kund- och investerarskyddet	11
Bidra till ett effektiviserat internationellt tillsyns- och regleringssamarbete	14
Fastställa en gemensam verksamhetskultur	16
Bankfullmäktiges berättelse för 2010 och åtgärder till följd av den	17
Bedömning av förändringar i tillsynen och tillsynsavgifterna 2012	19

Bankfullmäktiges roll i tillsynen av Finansinspektionen

Bankfullmäktige övervakar den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i Finansinspektionens verksamhet. I övervakningen av ändamålsenligheten bedömer bankfullmäktige hur det i lagen föreskrivna målet för verksamheten har förverkligats. I övervakningen av den allmänna effektiviteten i verksamheten följer bankfullmäktige framför allt upp Finansinspektionens personalutveckling och allmänna budgetutveckling i förhållande till Finansinspektionens uppgifter samt ändringar som föranleds av lagstiftningens eller marknads utveckling.

Direktionens sammansättning

ordförande **Pentti Hakkarainen**
vice ordförande för Finlands Banks direktion

vice ordförande **Martti Hetemäki**
understatssekreterare, finansministeriet

Pirkko Juntti
vicehäradshövding

Outi Antila
överdirektör, Social- och hälsovårdsministeriet

Paavo Pitkänen
filosofie kandidat

Suppleant för Pentti Hakkarainen var avdelningschef **Kimmo Virolainen**. Suppleant för **Martti Hetemäki** var lagstiftningsrådet, enhetschef **Tuija Taos**. Suppleant för Outi Antila var direktör **Erkki Rajaniemi**. Direktionens sekreterare var ledande jurist **Pirjo Kyyrönen**.

Till ny direktionsmedlem för treårsperioden som inleddes den 1 januari 2012 utnämndes filosofie magister, SGF¹ **Jaakko Tuomikoski** i stället för filosofie kandidat Paavo Pitkänen. De övriga direktionsmedlemmarna förblev oförändrade.

Direktionen sammanträdde 14 gånger under året. Alla medlemmar eller deras suppleanter närvarade på 13 sammanträden. Samtliga sammanträden var beslutföra.

Direktionens roll

Finansinspektionens verksamhet leds av en direktion. Direktionen uppställer de särskilda målen för Finansinspektionens verksamhet och beslutar om riktlinjerna för verksamheten samt styr och övervakar måluppfyllelsen och iakttagandet av riktlinjerna. Vidare behandlar direktionen Finansinspektionens årliga budget och underställer den Finlands Banks direktion för fastställelse. Enligt 10 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) ska Finansinspektionens direktion minst en gång per år lämna bankfullmäktige en berättelse över målsättningarna för Finansinspektionens verksamhet och måluppfyllelsen.

1 En försäkringsmatematiker som har godkänts av Social- och hälsovårdsministeriet

Finansinspektionens strategi 2010–2012

Mission

Vi främjar den finansiella stabiliteten och förtroendet för finansmarknaden och kund- och investerarskyddet.

Vi övervakar

- de finansiella aktörernas riskhantering och verksamhetsförutsättningar,
- uppförandet i kundrelationer och på marknaden och
- kund- och investerarinformationens kvalitet.

Strategiska riktlinjer

Främja en riskbaserad tillsyn

- Med ledning av aktuella analyser inriktar vi vår verksamhet på tillsynen av de största riskerna, de mest riskexponerade aktörerna och de mest riskfyllda verksamheterna.
- Vi utvecklar vår analys av riskerna på finansmarknaden och vår krishanteringsberedskap.
- Vi informerar allmänheten regelbundet om fokusområdena för och observationerna från vår tillsyn.

Bidra till ett effektiviserat internationellt tillsyns- och regleringssamarbete

- Vi stöder införandet av ett nytt tillsynssystem i EU.
- Vi ökar framför allt det nordiska tillsynssamarbetet på väsentliga riskområden och arbetar för en arbetsfördelning och specialisering mellan tillsynsmyndigheterna inom ramen för internationella tillsynskollegier.
- Vi påverkar regelreformer av relevans för den finansiella stabiliteten, konkurrenskraften och kundskyddet i Finland genom insatser i beredningsarbetet i tillräckligt god tid.

Vision

Finansinspektionen är en dynamisk och ansedd tillsynsmyndighet som deltar i skapandet av en högklassig europeisk tillsynskultur.

Vår målbild är

- en sund utveckling och lika konkurrensvillkor på finansmarknaden i Finland
- en väl avpassad reglering och tillsyn och
- ökad finansmarknadskännedom bland kunderna.

Främja kund- och investerarskyddet

- Vi ökar allmänhetens kunskap om kostnaderna för och riskerna med finansiella produkter och tjänster.
- Vi ingriper aktivt och snabbt mot otillbörlig marknadspraxis.
- Vi satsar på tillsynen av produktutvecklings- och försäljningsprocesser för spar- och investeringsprodukter.

Fastställa en gemensam verksamhetskultur

- Vi fördjupar vår kompetens inom riskhantering som täcker hela finanssektorn och inom produkter och affärsverksamhet.
- Vi ökar användningen av elektroniska informationshanteringsverktyg och upprätthåller en heltäckande, aktuell och tillförlitlig tillsynsdatabas.
- Vi utnyttjar synergifördelarna av en integrerad tillsyn och vårt samarbete med Finlands Bank. Vi effektiviserar och harmoniserar arbetsflöden och arbetssätt.
- Vi sörjer för ett positivt och produktivt arbetsklimat och ett gott chefsarbete.

Syftet med Finansinspektionens verksamhet är att kreditinstituten, försäkrings- och pensionsanstalterna och andra tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet som är en förutsättning för finansmarknadens stabilitet, att de försäkrade förmånerna tryggas och att det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthålls (Lagen om finansinspektionen 1 §).

Trots att skuldkrisen inom EU-området fördjupades äventyrades varken stabiliteten på finansmarknaden eller de försäkrades förmåner. En bidragande orsak till detta var riskhanteringsnivån hos tillsynsobjekten. Man kan också säga att det allmänna förtroendet för kvaliteten på informationen till kunder och investerare förblev oförändrat i Finland. De indirekta konsekvenserna av skuldkrisen återspeglades dock på aktörerna inom finansbranschen i Finland och deras risker ökade avsevärt.

Fokusområdena enligt Finansinspektionens strategi var:

1. främja en riskbaserad tillsyn,
2. främja kund- och investerarskyddet,
3. bidra till ett effektiviserat internationellt tillsyns- och regleringssamarbete
4. fastställa en gemensam verksamhetskultur.

Framsteg har gjorts i uppnåendet av de mål som uppställt utifrån strategin, men alla mätarmål som uppställdes för 2011 i verksamhetsplaneringen uppnåddes inte. Bland annat de kvantitativa målen för inspektioner och övriga tillsynsuppgifter och målen för handläggningstider för ansökningsärenden och sanktioner uppnåddes inte. Finansinspektionen lyckades i den riskbaserade inriktningen av tillsynen i enlighet med förändringarna i omvärlden och målen för tillsynens kvalitet och omfattning. Finansinspektionens strategi reviderades hösten 2011.

Främja en riskbaserad tillsyn

Proaktiv tillsyn betonades i verksamheten. Skuldkrisen ledde särskilt till ökade likviditetsrisker för bankerna och större investeringsrisker för försäkrings- och pensionsanstalterna vilket krävde intensivare övervakning. Insamling och analys av uppgifter utökades och analysverktyg utvecklades som stöd för identifiering av risker i ett tidigt skede.

Målen för risk- och stabilitetstillsynen uppfylldes väl och utvecklingsåtgärderna har förbättrat Finansinspektionens förmåga att genomföra nödvändiga korrigerande tillsynsåtgärder i ett tidigt skede. Samarbetet med Finlands Bank har lett till en effektivare analys av omvärldsriskerna. Sorteringsanalyser av små företag under tillsyn har visat sig vara ett effektivt medel för identifiering av tillsynsobjekt som kräver särskild tillsyn eller inspektioner. Harmoniseringen av kriterierna för bedömning av det samlade kapitalbehovet och utnyttjandet av resultatet av stresstester kräver ännu fortsatt arbete.

Inspektionsverksamheten var fortsatt aktiv och omfattade alla grupper av tillsynsobjekt. I samband med inspektionerna av riskhantering och intern kontroll betonades tillräcklig djupdimension för att det ska vara möjligt att grundligt bedöma om funktionerna håller en tillräcklig nivå och ge tillsynsobjekten exakt respons. Färdigställandet av inspektionerna inom utsatt tidsschema ska förbättras ytterligare.

Finansinspektionens interna anvisning om krishantering förnyades, men arbetet med att utveckla krisberedskapen måste fortsätta och beredskapen testas genom krisövningar.

Främja kund- och investerarskyddet

I syfte att främja kund- och investerarskyddet inriktade Finansinspektionen inspektioner till produktutvecklingsprocesserna inom branschen och uppföranderegler inom bland annat värdepappersförmedling och bostadsfinansiering och utarbetade anvisningar för tillsynsobjekten om hur de ska ge information om försäkringskostnader till kunder. Finansinspektionen utvidgade innehållet om produkter och risker i kundupplysningen i webb-

tjänsten Finanskund.fi, som är huvudkanalen för upplysningar.

Inom inspektionsverksamheten uppnåddes de mål som uppställts i handlingsplanen. Inom tillsynen av kund- och investerarskyddet upptäcktes inte några stora missförhållanden i marknadsuppförandet eller den utdelade informationen.

Inspektionsresponsen till tillsynsobjekten kan anses ha samordnat bra marknadsuppförande och bidragit till tillsynsobjektens beredskap att bedöma en produkt ur kundens perspektiv när marknaden förändras. Kundupplysningsåtgärderna bedöms för sin del ha ökat allmänhetens kunskaper särskilt om frågor som är viktiga för bostadslåntagare. Den omfattande diskussionen mellan olika intressegrupper och även offentligt i samband med beredningen av anvisningar om kostnadsinformation för fondförsäkringar har också bidragit till att öka kundernas och investerarnas kunskaper om kostnaderna.

Bidra till ett effektiviserat internationellt tillsyns- och regleringssamarbete

Goda förutsättningar skapades för effektivare reglering och tillsyn av finansmarknaden när de nya EU-tillsynsmyndigheterna inledde sin verksamhet vid början av 2011. Tillsynsmyndigheterna inledde ett omfattande eget normgivningsarbete som hänför sig till EU:s regelverksreformer. Myndigheterna satsade också mycket resurser på en fortlöpande analys av läget inom finanssektorn samt på uppgifter i anknytning till hantering av skuldskrisen.

Finansinspektionen deltog med en betydande arbetsinsats i arbetet och beslutsfattandet inom det nya tillsynssystemet. Finansinspektionen prioriterade deltagande i områden som är viktiga för finansmarknaden i Finland.

Uppföljningen av de nordiska finanskoncernerna och utbytet av aktuell information mellan tillsynsmyndigheterna intensifierades i samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna. Tillsynskollegierna gick regelbundet igenom koncernernas riskexponering (koncernernas likviditetssläge var föremål för särskild uppföljning) och beredde tillsynsmyndigheternas gemensamma bedömning av risker och av samlat kapitalbehov. Samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna, särskilt informationsutbyte i realtid, behöver dock ökas.

Fastställa en gemensam verksamhetskultur

Finansinspektionens kärnprocesser har harmoniserats och etablerats. Det är dock nödvändigt att bland annat göra handläggningstiderna kortare. Beredningen av Finansinspektionens enhetliga föreskrifter och anvisningar fortskred.

Fokus inom utbildningen av de anställda vid Finansinspektionen låg på frågor inom försäkringssektorn. Inom utbildningen av experter var det möjligt att i stor omfattning utnyttja den utbildning som de nya EU-tillsynsmyndigheterna erbjöd. Resultatet av medarbetarundersökningen visade att arbetsklimatet var något bättre än vid den föregående mätningen (2009). Antalet anställda på årets sista dag var 208. Totalkostnaderna för verksamheten uppgick till 26,1 miljoner euro.

Finansmarknadsrepresentanternas syn på Finansinspektionens verksamhet

Kostnadseffektiviteten och resultatriktningen i Finansinspektionens verksamhet stöds av direktionens regelbundna samråd med aktörerna på finansmarknaden. Det årliga samrådet ordnades i form av en panel i april.

På samrådet konstaterades bland annat att det är nödvändigt att fortsätta att öka samverkan med tillsynsobjekten. Det är särskilt viktigt att ge tillräckligt med information om de nya tillsynsmyndigheternas verksamhet. Harmoniserad tillsynspraxis ska främjas och överreglering undvikas i de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete. Det är nödvändigt att sörja för konkurrenskraften på finansmarknaden i Finland. På samrådet förde representanterna också fram sin oro gällande tillräckliga personalresurser samtidigt som de betonade behovet av kostnadseffektiv verksamhet. På samrådet betonades även betydelsen av djupgående kompetens för framgången i Finansinspektionens verksamhet.

Finansinspektionen har beaktat denna respons i sin verksamhetsplan.

Samarbete mellan Finansinspektionen och Finlands Bank

Samarbete med Finlands Bank

Administrativt är Finansinspektionen knuten till Finlands Bank men fattar sina beslut självständigt. Placeringen av tillsynsmyndigheten i samband med centralbanken har gett tydliga synergifördelar. Såväl Finansinspektionen som Finlands Bank har en viktig roll i övervakningen av stabiliteten på finansmarknaden och bägge organisationerna drar nytta av det intensiva samarbetet. Finansinspektionen har möjlighet att utnyttja Finlands Banks heltäckande rapportering av makroekonomisk information och information om finansmarknaden och analysverksamhet medan Finlands Bank i sin tur kan utnyttja Finansinspektionens på tillsynsuppgifter baserade analyser i sitt eget arbete. Det är möjligt att undvika överlappningar i analysverksamheten och rapporteringen och de anställdas olika kompetensprofiler kompletterar varandra.

Samarbetet intensifierades under året. Finlands Banks experter har till exempel deltagit i Finansinspektionens analysgrupp för banksektorn vars uppgift är tätare bedömningar av situationen inom banksektorn som blivit nödvändig till följd av skuldskrisen. Utöver i analysen av riskerna i omvärlden och finanssektorn och i stresstesten är samarbetet intensivt även i tillsynen av värdepappersmarknadens infrastruktur och betalssystemen. Det nära samarbetet fortsatte även inom utvecklingen av rapporteringssystemen. De gemensamma analyserna av utvecklingen av den internationella regleringen fortsatte som tidigare. Likaså deltog Finansinspektionen och Finlands Bank tillsammans i det europeiska tillsynssystemets verksamhet, särskilt i systemriskrådets och Europeiska banktillsynsmyndighetens arbete.

Främjandet av centralbankssamarbetet kommer också i fortsättningen att ha en central roll i Finansinspektionens verksamhet. Ett av målen i Finansinspektionens nya strategi är fullt utnyttjande av centralbanksanknytningen ur Finansinspektionens perspektiv.

I fortsättningen är det nödvändigt för varje EU-land att skapa tydliga förfaranden för användning av så kallade verktyg för makroekonomisk stabilitet. Beaktandet av riskerna inom hela det finansiella systemet (den så kallade makroekonomiska aspekten) är ingen ny tanke utan har haft en central roll i Finlands Banks och Finansinspektionens verksamhet redan tidigare. Ett exempel på det är Finansinspektionens åtgärder för att begränsa riskerna i samband med bostadslångivningen. Tillsynen av den makroekonomiska stabiliteten är dock föremål för stark utveckling. I fortsättningen innebär det ett ännu intensivare samarbete mellan Finlands Bank och Finansinspektionen inom analys av fenomen som hotar stabiliteten och av nödvändiga verktyg. Enligt Finlands regeringsprogram ska Finansinspektionen säkerställas befogenheter för användning av instrument för makrotillsyn. Finansministeriet tillsatte i början av 2012 en arbetsgrupp som har i uppgift att göra en framställning för skapande av ett effektivt nationellt system för makroekonomisk tillsyn under 2012.

Tack vare den administrativa anknytningen kan Finansinspektionen utnyttja många av centralbankens administrativa tjänster. Finansinspektionen betalar för dessa tjänster enligt internpriserna.

Läget på finansmarknaden

Den finländska finanssektorns omvärld präglades av stor osäkerhet under 2011. Skuldskrisen inom Europeiska Unionen och staterna inom euroområdet förvärrades och banksektorn i Europa kämpade med likviditets- och kapitaliseringsproblem. Under slutet av året ökade instabiliteten till följd av tecken på avtagande ekonomisk tillväxt i hela euroområdet.

Aktie- och räntemarknaden reagerade kraftigt på de tillspetsade offentliga skuldproblemen inom EU och euroområdet. I Finland sjönk aktiekurserna med en knapp tredjedel under året. Räntenivån förblev mycket låg vilket försvårar uppnåendet av tillräckliga avkastningsmål på lång sikt.

De finländska bankerna hade en god likviditetsställning under hela året. Bankernas inlåning fortsatte att växa och tillgången till kortfristig upplåning med bankcertifikat var god. Enligt investerarnas bedömning är de finländska bankerna tryggare investeringsobjekt än i genomsnitt och därför fick de finländska bankerna motta skyddshamnsefterfrågan. Trots detta blev långfristig upplåning med obligationer betydligt svårare och priset på finansiering blev också högre för de finländska bankerna till följd av skuldskrisen.

Kapitaltäckningen inom banksektorn var fortsatt god och uppvisade en bra struktur. Banksektorns resultatutveckling var fortsatt god även om det också uppstod negativa resultat 2011. Nedskrivningar på krediter var på en mycket låg nivå men de började öka under det sista kvartalet. Merparten av nedskrivningarna gjordes i likhet med tidigare år på företagslån.

Den instabila omvärlden på investeringsmarknaden innebär att avkastningen på arbetspensionsförsäkringsbolagens investeringsverksamhet förblev negativ för hela året. Arbetspensionsanstaltens sammanlagda verksamhetskapital minskade avsevärt både till beloppet och i förhållande till ansvarsskulden. I den instabila investeringsomgivningen ökade också skillnaderna mellan av-

kastningen för enskilda arbetspensionsbolag och arbetspensionsstiftelser och -kassor och deras kapitaltäckning.

Avkastningen för investeringsverksamheten inom livförsäkringssektorn blev också lidande och skillnaderna mellan bolagen ökade i den besvärliga omvärlden. Den sammanlagda avkastningen blev negativ och verksamhetskapitalet minskade. Sektorns kapitaltäckning förblev dock på en god nivå. Skadeförsäkringssektorn klarade sig bättre än arbetspensions- och livförsäkringssektorn i den instabila omvärlden eftersom risknivån för investeringarna är lägre. De flesta bolagen uppvisade en positiv avkastning på investeringarna.

En djupare skuldskris i EU-länderna är det största hotet mot finanssektorn i Finland. Bankernas refinansierings- och investeringsmarknader har förblivit mycket känsliga även om marknadsutvecklingen har uppvisat positiva drag i början av 2012. Konjunkturutvecklingen i Finland 2012 förutspås vara svagare än 2011. Finanssektorn i Finland har fortfarande en god riskhanteringsförmåga. Stresstester som utfördes 2011 visade att finanssektorn i Finland tål även en stor instabilitet på investeringsmarknaden och en djup ekonomisk recession.

Målen för 2011 och förverkligandet av dem

Främja en riskbaserad tillsyn

Till följd av de ökade omvärldsriskerna riktade Finansinspektionen tillsynen till de risker som bedöms vara mest väsentliga och de aktörer som är mest riskbenägna och funktioner som är mest riskfyllda. Inriktningen av tillsynen var lyckad, inga betydande oförutsedda risker realiserades för tillsynsobjekten under året.

Finansinspektionen betonade i samband med enskilda inspektioner av riskhantering tillräcklig djupdimension för att det ska vara möjligt att grundligt bedöma tillsynsobjektens praktiska verksamhet och ge tillsynsobjekten exakt respons. Utifrån inspektionerna yrkade eller rekommenderade Finansinspektionen korrigerande åtgärder för nästan alla tillsynsobjekt. Utifrån resultatet av inspektionerna kan man generellt säga att tillsynsobjekten hade iakttagit de viktigaste principerna för riskhantering, intern kontroll och intern styrning. Det kvantitativa målet för inspektionsverksamheten uppnåddes inte, men däremot uppnåddes de mål som uppställts på dess omfattning och kvalitet. Uppmärksamhet ska också i fortsättningen fästas på att inspektionerna färdigställs inom utsatt tidsschema.

Finansinspektionen effektiviserade den fortgående analysen av tillsynsobjektens riskexponering och kapitaltäckning. Detta förverkligades genom att göra tillsynsobjektens rapportering till Finansinspektionens tätare och upprätthålla en fortgående dialog. Vidare utvecklades analysverktygen som stöd för identifiering av risker i ett tidigt skede. Utvecklingen av analys- och rapportsystemen har harmoniserat tillsynens databas och främjat en samordning av tillsynsrutinerna inom olika sektorer. Utvecklingsarbetet fortsätter 2012 särskilt inom området för kvantitativa metoder och stresstester för bedömning av tillräcklig kapitaltäckning. Anvisningar till tillsynsobjekten som utvecklar och harmoniserar bedömningen av kapitalstyrkan bör utökas. Analysen av omvärlden och banksektorn som gjordes i samarbete med Finlands Bank har lett till effektivare analyser av omvärldsriskerna och skuldskrisens effekter i Finland.

Finansinspektionens anvisning för krishantering uppdaterades så att effekterna av det förändrade marknadsläget och förutsättningarna för Finansinspektionens effektiva verksamhet togs i beaktande. Utvecklingen av Finansinspektionens krishanteringsberedskap ska fortsätta och beredskapen ska testas genom egna och även finanssektorns gemensamma övningar.

Följande åtgärder utfördes i Finansinspektionen 2011:

- En omfattande inspektion av de viktigaste riskområdena inom finans- och försäkrings- och pensionssektorn gjordes genom att utföra totalt 40 inspektioner av riskhantering, intern kontroll och intern styrning.
- Heltäckande riskanalyser och bedömningar av det finansiella läget gjordes kvartalsvis för alla tillsynsobjekt och omfattande bedömningar (Tillsynsmyndighetens bedömningar) av kapitalstyrkan i enlighet med årsplanen.
- Av tillsynsobjekten insamlades lägesuppdateringar över risker och kapitaltäckning med tätare tidsschema varannan vecka från och med början av hösten.
- Finansinspektionens analysgrupper följde fortgående upp bankernas, försäkrings- och pensionsbolagens samt värdepappersföretagens och fondbolagens riskexponering. Finlands Bank deltog aktivt i analysgruppens verksamhet inom banksektorn.
- Inom analys av tillsynsobjektens riskexponering, kapitaltäckning och likviditet införde Finansinspektionen ett förnyat tröskelvärdesystem för tillsynen baserat på indikatorerna för de olika riskområdena i syfte att effektivisera en proaktiv tillsyn.
- Det heltäckande förnyandet av rapportsystemen framskred planenligt, bland annat slutfördes den omfattande reformen av rapporteringen inom försäkrings- och pensionssektorn och rapporteringsprojekten på EU-nivå inom finanssektorn framskred enligt tidsschemat.
- Finansinspektionen gav ut två omfattande bedömningar av tillsynsobjektens finansiella situation och risker, två lägesuppdateringar och resultat av såväl inhemska stresstest som Europeiska bankmyndighetens stresstest och av bankernas beräkningar av kapitalbehovet.

Inspektionsverksamheten var riskinriktad

Inspektionsverksamheten täckte de största riskerna som ökat i och med skuldcrisen och inspektionsverksamheten utvidgades enligt planerna inom försäkrings- och pensionssektorn. Vid inspektionerna av riskhanteringen låg fokus på hur tillsynsobjektens riskhantering, egen förvaltning och interna kontroll fungerar i praktiken. Bland små företag under tillsyn valdes med hjälp av sorteringsanalyser de tillsynsobjekt som det fanns skäl att inspektera på grund av ökade risker.

Genom inspektioner av försäkrings- och arbetspensionsförsäkringsbolagens marknadsrisker bedömdes om riskhanteringen i investeringsverksamheten var tillräcklig i förhållande till risktagningen och riskhanteringsförmågan. Inspektionerna av försäkringssektorn utvidgades till att omfatta hanteringen av operativa risker och tillförlitliga datasystem samt beredskapen för ny reglering.

Inspektionerna av bankernas marknadsrisk fokuserade på bedömning av hanteringen av likviditets- och ränteriskerna. Genom inspektioner som fokuserade på bankernas kreditrisk utreddes särskilt organisering av riskhanteringen och processen för bedömning av nedskrivningar. Föremål för inspektioner av intern styrning var den högsta ledningens verksamhet, makt-, ansvars- och rapporteringsförhållanden, ledarskap, intern revision och kontroll.

De kreditriskmodeller (IRBA) som tillämpas vid beräkningen av bankernas kapitaltäckning har bedömts utifrån övergångsplanerna. Arbetet har krävt mycket resurser. Bedömningar har gjorts såväl nationellt som i form av nordiskt samarbete. Inledande bedömningar utifrån de interna modellerna i enlighet med Solvens II har inletts för tre försäkringsbolag. Två av dessa genomförs som samnordiska projekt.

Målet för den löpande tillsynen och analysverksamheten var proaktiv identifiering av risker

Av tillsynsobjekten insamlades lägesuppdateringar över risker och kapitaltäckning med tätare tidsschema varannan vecka från och med början av hösten när skuldcrisen i Europa och dess effekter på bankernas finansiering och värdepappersmarknaden tillspetsades. Inom den löpande tillsynen var utvecklingen av likviditeten hos bankerna föremål för särskild uppföljning. För arbetspensions-, liv- och skadeförsäkringsanstaltens del fokuserade den tätare tillsynen på utvecklingen av avkastningen från investeringsverksamheten och kapitaltäckningen.

Inom analysverksamheten bedömdes tillsynsobjektens ställning och risker minst kvartalsvis och det beslutades att det är nödvändigt att vidta proaktiva tillsynsåtgärder. Den proaktiva tillsynen effektiviserades även genom att utveckla analysverktygen och proaktiva mätare som beskriver en försämring av tillsynsobjektens ställning. Inom analys av tillsynsobjektens riskexponering, kapitaltäckning och likviditetsläge togs i bruk ett förnyat tröskelvärdesystem för tillsynen som täcker de olika riskområdena. Arbetet med att utveckla rapportsystemen fortskred under året i enlighet med de långsiktiga planerna. Den omfattande totala översynen av rapporteringen av tillsynsuppgifter för sammanslutningar inom försäkringssektorn slutfördes på våren.

Utvecklingen av Finansinspektionens nya harmoniserade dataanalysverktyg och rapportsystem fortsätter under 2012. Utvecklingen av rapportsystemen har i stor utsträckning samband med gemensamma projekt på EU-nivå, vars mål är att kraftigt harmonisera de data som tillsynsmyndigheterna samlar in och därigenom även tillsynen. Likaså fortsätter utvecklingen av metoderna för bedömning av kapitalstyrkan och av stresstesterna.

Finansinspektionen fortsatte att publicera regelbundna bedömningar av tillsynsobjektens ställning. Trots att finanssektorn i Finland konstaterades vara stabil betonades i samband med publiceringen av rapporterna att det är nödvändigt för bank- och försäkringssektorn att förbereda sig på en långvarig skuldcrisis med hjälp av riskhantering och tillräcklig lönsamhet och kapitaltäckning.

Förberedelserna för regeländringarna sysselsatte tillsynsobjekten och tillsynsmyndigheten

I Finansinspektionens verksamhet betonades förberedelserna inför de omfattande reformerna av kapitaltäckningsreglerna inom finans- och försäkringssektorn (Basel III och Solvens II). Finansinspektionen deltog aktivt i flerstegsreformen av solvensregleringen inom arbetspensionssektorn i Finland.

Anpassningen av tillsynsarbetet till den nya regleringen framskred enligt tidsschemat. Beredningen av reglerna krävde avsevärda resurser vilket till en del inverkade på att det kvantitativa målet för inspektioner underskreds och att det uppställda målet för antalet utbildningsdagar inte uppnåddes.

Anpassningen av Finansinspektionens egna föreskrifter till EU:s nya regleringsram kräver ännu under 2012 avsevärda extra satsningar inom såväl finans- som försäkringssektorn. Arbetet framskrider i takt med att regelverken på EU-nivå blir färdiga.

Finansinspektionen ordnade regelbundet informationsmöten för tillsynsobjekten om de kommande regeländringarna. Mötena fick positiv respons från tillsynsobjekten. Förseningen i färdigställandet av regleringsdetaljerna särskilt inom Solvens II-reformen inom försäkringssektorn blev ett problem. Preciseringen av rapporteringskraven på EU-nivå blev också fördröjd vilket orsakade extra kostnader för tillsynsobjekten.

Finansinspektionen utredde i enlighet med planen tillsynsobjektens förberedelser inför regeländringarna. Inspektionerna gav vid handen att nivån hos bolagens förberedelser varierar och att en del tillsynsobjekt har avsevärda utvecklingsbehov och personrisker särskilt i förberedelserna för Solvens II.

Främja kund- och investerarskyddet

I enlighet med strategin och verksamhetsplanen inspekterade Finansinspektionen förfarandena vid försäljning och marknadsföring av samt produktutvecklingsprocesserna för finansiella produkter och tjänster. De uppställda inspektionsmålen uppnåddes. I webbtjänsten Finanskund.fi ökades kundupplysningen om spar- och placeringsprodukter. Avsikten är att fortsätta att utveckla kännedomen om och innehållet på webbplatsen. Särskilt unga barnfamiljer upplystes om riskerna i samband med bostadslån. Finansinspektionen gav anvisningar om bostadslångivningen. Dessa åtgärder uppskattas ha bidragit till att förbättra såväl spararnas och placerarnas som bostadslånekundernas allmänna kunskaper om finansiella produkter och tjänster och tillsynsobjektens färdigheter att bedöma på vilket sätt produkten fungerar ur kundens perspektiv när marknaden förändras.

Inom tillsynen av kund- och investerarskyddet upptäcktes inte några stora missförhållanden i marknadsuppförandet eller kund- och investerarinformationen. Finansinspektionen fäste några bankers uppmärksamhet vid att serviceavgifterna ska vara skäliga. Antalet tillsynsobservationer och -åtgärder var dock stort. Finansinspektionen krävde korrigerande åtgärder i fråga om enskilda brister. Vidare befattade sig Finansinspektionen med fel och försummelser även genom att fastställa administrativa sanktioner. Marknadsparterna informerades däremot om de allmänna observationerna i större omfattning.

Följande åtgärder utfördes vid Finansinspektionen 2011:

- Inspektionerna av produktutvecklingsprocesserna för investerings- och sparprodukter och av processerna för handläggning av ersättningar och rådgivning för lagstadgade försäkringar fortsatte.
- Den årliga utredningen om grundläggande banktjänster genomfördes och vidare inspekterades bankernas praxis och avtal inom bostadslångivning.
- Föreskrifter och anvisningar om placeringsfonder och anvisningar om kostnadsinformation för fondförsäkringar bereddes.
- IFRS-tillsyn inriktades särskilt på värderingarna av bankernas lånefordringar och vidare utövades tillsyn över informationen om börsnoterade bolags risker och resultat i det osäkra marknadsläget.
- Finansinspektionen inspekterade utförandet av värdepappersförmedlarnas order och kvaliteten på investeringsanalyserna.
- Transaktionsrapporteringen utvidgades i fråga om derivatinstrument.

Fördjupad tillsyn av spar- och investeringsprodukter

Finansinspektionen fortsatte de inspektioner av produktutvecklingsprocesser för spar- och investeringsprodukter som inleddes 2010. De flesta aktörerna hade en planmässig och strukturerad produktutvecklingsverksamhet. Individuell respons till tillsynsobjekten gavs dock bland annat om entydiga processer och beaktandet av kundernas och investerarnas behov i produktutvecklingsarbetet. Finansinspektionen anser det vara viktigt att tillsynsobjekten i samband med produktutvecklingen också bedömer hur produkten fungerar ur kundperspektiv när den finansiella omvärlden förändras.

Finansinspektionen beredde föreskrifter och anvisningar om kostnadsinformation för placeringsförsäkringar som var ute på remiss i slutet av året. Ett offentligt samråd ordnades också om ämnet. De nya föreskrifterna och anvisningarna om ämnet ska utfärdas under det första halvåret 2012.

Tillgången till och prissättningen av grundläggande banktjänster – uppmärksamhet på skäliga serviceavgifter och tillgång till kontanter

Enligt utredningen av grundläggande banktjänster i mars var tillgången till tjänster fortfarande god och Finansinspektionen hade inte heller hört om några fall där man utan orsak skulle ha vägrat tillhandahålla grundläggande banktjänster. Den största förändringen jämfört med föregående utredning var att antalet betalautomater hade minskat. Antalet bankkontor hade inte nämnvärt förändrats, men på vissa kontor tillhandahölls kontanttjänster under begränsade tider. Antalet kontantautomater hade minskat något. Många banker har skapat nya serviceställen och möjligheter för kunderna att utträta bankkørenden utanför bankkontoren.

Serviceavgiften för betalning av faktura med kontanter över disken var som högst åtta euro. Finansinspektionen fäste några bankers uppmärksamhet vid att avgiften kan

vara orimlig i vissa situationer. Diskussioner om tillgången till kontanter har förts under slutet av 2011 och början av 2012. Finansinspektionen kommer att följa upp tillgången till kontanter även med hjälp av utredningen om grundläggande banktjänster. Enligt Finansinspektionens bedömning håller de grundläggande banktjänsterna en tillfredsställande nivå. I fortsättningen ska Finansinspektionen i utredningen om grundläggande banktjänster inkludera kommissionens rekommendation (2011/442/EU) om omständigheter rörande grundläggande betalkonto.

Förfaranden för beviljande av bostadskrediter och avtalshelheter granskades

Finansinspektionen analyserade omkring 1 500 bostadskrediter. Undersökningen visade att till och med hälften av de första bostäderna köptes helt utan egenfinansiering. Belåningsgraden var ofta hög även i finansieringen av bostadsbyten. I vissa fall beviljade bankerna krediter trots att gäldenärens betalningsförmåga var svag.

Finansinspektionen inspekterade bostadskreditavtalen, borgens- och pantförbindelserna och kundinformationen i sammanlagt 22 finländska banker och en utländsk banks filial. Bostadskrediterna och säkerhetsavtalen kan på en allmän nivå anses vara sakliga. Flera banker saknade interna anvisningar om informationsskyldigheten eller anvisningarna var inte tillräckligt detaljerade. Finansinspektionen krävde att bankerna ska vidta åtgärder för att rätta till situationen.

Finansinspektionen utfärdade i december föreskrifter vars syfte är att förenkla beräkningen av maximibeloppet av den ersättning som kan krävas ut för förtida återbetalning av ett bolån. I samband med detta gavs också uppföranderegler för bostadskreditbeviljare. Genom anvisningarna vill Finansinspektionen främja god praxis för beviljande av kredit och den information om kostnaderna som ges till kunden.

Ökad kundupplysning

I huvudkanalen för Finansinspektionens kundupplysning, det vill säga webbtjänsten Finanskund.fi, gavs ny information om grundläggande banktjänster, betalsystem, ändringar i reglerna om placeringsfonder, icke-reglerade investeringsprodukter, prisrisk i aktier, kapitaliseringsavtal och lagstadgade försäkringar. Information till den stora allmänheten utdelades bland annat på investeringsmässan och barnmässan där målgruppen var särskilt barnfamiljer och bostadslåntagare. Antalet besökare i webbtjänsten har ökat märkbart under slutet av året.

Finansinspektionen samarbetar bland annat med Konsumentverket och Försäkrings- och finansrådgivningen FINE i frågor som gäller kundskydd och kundupplysning.

Processerna inom lagstadgad försäkringsverksamhet inspekterades

Finansinspektionen inspekterade processerna för handläggning av ersättningar inom lagstadgad olycksfallsförsäkring och lagstadgad trafikförsäkring i skadeförsäkringsbolagen som har den största marknadsandelen. Finansinspektionen upptäckte inga betydande brister eller problem i processerna.

Finansinspektionen inspekterade arbetslöshetskassornas rådgivnings- och kundtjänster som i regel konstaterades vara ändamålsenligt skötta.

Noterade bolags informationsgivning och finansiella information när osäkerheten ökar

Finansinspektionen inriktade sin tillsyn på exaktheten och informationsinnehållet i börsnoterade bolags framtidsutsikter och korrektheten i resultatvarningarna. Finansinspektionen gav bolagen anvisningar särskilt om hur de ska beskriva den ökade osäkerheten i bolagens framtidsutsikter. Finansinspektionen fortsatte med platsbesök för att inspektera börsnoterade bolags informationsskyldighet i syfte att inverka proaktivt på kvaliteten hos investerarinformationen. Finansinspektionen är av den uppfattningen att informationsskyldigheten i regel hade skötts på ett ändamålsenligt sätt i bolagen.

Finansinspektionen förde diskussioner med marknadsparterna om regleringen av presentationen av framtidsutsikter. Regleringen i Finland uppskattades till vissa delar vara strängare än i några andra länder i jämförelsegruppen.

En övergripande genomgång av 16 börsnoterade bolags redovisning (s.k. full review) genomfördes i enlighet med målet. IFRS-tillsynen inriktades särskilt till värderingarna av bankernas lånefordringar, nedskrivningsprövning av goodwill och segmentrapportering. Det osäkra ekonomiska läget påverkade IFRS-tillsynen under det andra halvåret. Finansinspektionen tog tillsammans med övriga europeiska redovisningsmyndigheter ställning till behandlingen av de så kallade GILPS-ländernas skuldebrev i redovisningen inom banksektorn.

Utvidgad skyldighet att rapportera transaktioner gör tillsynen av handeln mer heltäckande

Värdepappersförmedlarnas skyldighet att rapportera slutförda transaktioner utvidgades när Finansinspektionen inledde insamling och utbyte av uppgifter om transaktioner med OTC-derivat mellan Europeiska värdepappersmyndighetens (ESMAs) medlemsländer och när kundens identifierings- och adressuppgifter kom att omfattas av rapporteringen. Under 2011 utvecklades ett nytt system för tillsyn av insiderhandel som kombinerar uppgifter som rapporterats om handelstransaktioner

med insiderinformation. Dessa åtgärder bidrar till att effektivisera och förbättra omfattningen av tillsynen av handeln. Arbetet för att utveckla rapporteringssystemet fortsätter.

Finansinspektionen inspekterade på vilket sätt tillsynsobjekt som erbjuder värdepappersförmedlingstjänster genomför kundernas värdepapperstransaktionsuppdrag. Betydelsen av genomförandet av uppdragen har blivit större ur kundskyddets perspektiv när handeln splittras till flera marknadsplatser. Brister av olika allvarlighetsgrad upptäcktes i samband med inspektionerna. Principerna för genomförande av uppdragen låg ofta på en mycket allmän nivå, vilket försämrade kundernas möjligheter att bedöma sätten på vilka uppdragen genomförs.

Finansinspektionen undersökte presentationen av investeringsrekommendationer och redovisningen av analytikernas intressen och intressekonflikter. Kvaliteten på investeringsrekommendationerna hade blivit bättre jämfört med inspektionen 2009 och kraven på regleringen iaktogs i allmänhet väl. De största bristerna hänförde sig till offentliggörandet av aktieinnehav mellan emittenterna och dem som utarbetar rekommendationerna.

Misstänkta fall av missbruk som undersöktes

Antalet misstänkta fall av missbruk på värdepappersmarknaden som undersöktes var 80, av dessa hänförde sig 34 till missbruk av insiderinformation, 23 till förvrängning av kurser och 16 till informationsskyldighet enligt värdepappersmarknadslagen och 7 till övriga fall av missbruk. Av börsen mottogs 29 och av förmedlare 16 anmälningar om misstänkta värdepapperstransaktioner. Antalet var betydligt större än året innan.

Under 2010 gav Finansinspektionen tre offentliga anmärkningar och påförde fem ordningsavgifter och lämnade fyra begäran om polisutredning.

Myndighetssamarbetet av central vikt i tillsynen av värdepappersmarknadens infrastruktur

Finansinspektionen utövade tillsyn av infrastrukturen på värdepappersmarknaden i nära samarbete med Finlands Bank. De viktigaste projekten hänför sig till totalreformen av värdepappersmarknadslagen, T2S-projektet som gäller utredning av värdepappershandeln och samarbetet i samband med tillsynen av koncernen Euroclear och central motpartsclearing. Det intensivare samarbetet konkretiserades bland annat på gemensamma platsbesök på Euroclear. Inom tillsynen av infrastrukturen betonades också tillsynssamarbetet med de europeiska tillsynsmyndigheterna för Euroclear-gruppen och centralbankerna samt med de nordiska börsernas tillsynsmyndigheter. I tillsynen av Helsingforsbörsen låg fokus på ändringar av marknadsmodellerna och organisering av börsens marknadstillsyn och verksamhet i syfte att trygga tillförlitlig handel.

Bidra till ett effektiviserat internationellt tillsyns- och regleringssamarbete

Finansinspektionen prioriterade de olika delområdena i EU-tillsynsmyndigheternas arbetsprogram och inriktade resurserna på områden med hög prioritet. Finansinspektionen har hittills kunnat påverka frågor som är mycket viktiga för Finland. Trots att EU-tillsynsmyndigheternas arbetsfält utvidgades är det i fortsättningen inte egentligen möjligt att utvidga Finansinspektionens deltagande utan att riskera målen för tillsynen i Finland. Inverkan på områden som är av central vikt för finansmarknaden i Finland främjades även genom att söka förtroende- och ordförandeuppdrag i de nya EU-tillsynsorganen. Finansinspektionen uppnådde sitt mål gällande antalet dylika roller.

Finansinspektionen betonade i alla EU-tillsynsmyndigheters arbete starkt vikten av att utveckla samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna och goda och harmoniserade europeiska tillsynsrutiner samt utvecklandet av tillsynen över den så kallade makrostabiliteten på finansmarknaden.

Uppföljningen av de nordiska finanskoncernerna och utbytet av aktuell information mellan tillsynsmyndigheterna intensifierades då skuldskrisen fortsatte. Kärnan i tillsynssamarbetet utgörs av tillsynsgrupper för olika koncerner i vilka alla centrala nordiska länder och delvis även tillsynsmyndigheterna från Baltikum deltar. Kollegierna gick regelbundet igenom koncernernas riskexponering (koncernernas likviditetsläge var föremål för särskild uppföljning) och beredde tillsynsmyndigheternas gemensamma bedömning av risker och samlad kapitalbedömning. Aktuell informationsförmedling ska förbättras i kollegiearbetet och vidare är det nödvändigt att säkerställa att tillsynsmyndigheternas tolkningar och tillsynsåtgärder är så harmoniserade som möjligt.

Följande åtgärder utfördes vid Finansinspektionen 2011:

- I EU-tillsynsmyndigheternas reglering betonade Finansinspektionen särskilt regleringen av bankernas egen kapitalbas och likviditet, slutförandet av försäkringsbolagens solvensreform (Solvens II) och regleringen av förvaltarna av alternativa placeringsfonder.
- Finansinspektionen betonade i sitt arbete i EU-tillsynsmyndigheterna behovet av att utöka samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna och utveckla harmoniserade tillsynsmetoder genom att bland annat utveckla de så kallade tillsynskollegiernas handlingssätt och informationsutbyte.
- Finansinspektionen främjade frågor om kundskyddet och inledningen av arbetet med finansiella innovationer i EU-tillsynsmyndigheterna.
- Finansinspektionen deltog med en betydande arbetsinsats i utarbetandet av regelbundna riskbedömningar och stresstester för EU-tillsynsmyndigheterna och deras gemensamma kommitté. De största tillsynsobjekten inom bank- och försäkringssektorn i Finland deltog i Europeiska bankmyndighetens (EBAs) och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndighetens (EIOPAs) stresstester och bedömningar av kapitalstyrkan.
- Finansinspektionen deltog i tillsynen av de nordiska bank- och försäkringskoncernerna i deras tillsynskollegier och ledde tillsynssamarbetet för Sampo-koncernen.

Finansinspektionen satsade på tidig påverkan i EU-tillsynsmyndigheterna

Finansinspektionen deltog aktivt i verksamheten i EU-tillsynsmyndigheternas beslutsorgan i myndigheternas förvaltningsråd (Board of Supervisors) och EBAs direktion (Management Board) och genom att delta i den gemensamma kommitténs arbete. Finansinspektionen innehade 9 ordförandeskap och andra betydande förtroendeuppdrag i EU-tillsynsmyndigheterna och deras gemensamma kommitté.

Beredningen i arbetsgrupperna före det slutgiltiga beslutet är också av väsentlig vikt med tanke på påverkan.

Tills vidare stödjer sig EU-tillsynsmyndigheternas beredning på de ständiga kommittéerna (Standing Committee) och arbetsgrupper där även de nationella tillsynsmyndigheterna är representerade. På grund av att Finansinspektionens egna resurser är begränsade är det ytterst viktigt att noggrant prioritera deltagandet i beredningsarbetet.

I EU-tillsynsmyndigheternas arbetsprogram betonas regleringsarbetet som är ett område där EU-tillsynsmyndigheternas nya befogenheter är starkast. De nationella tillsynsmyndigheterna har fortfarande det dagliga ansvaret för tillsynen av finansmarknaden. EU-tillsynsmyndigheternas arbete borde riktas mer i riktning mot harmoni-

sering av tillsynsrutinerna. Utöver utveckling av regleringen är en effektiv och harmoniserad tillsyn nödvändig i syfte att säkerställa stabiliteten på finansmarknaden och en tillförlitlig verksamhet. Finansinspektionen arbetade aktivt för att harmonisera tillsynsrutinerna särskilt inom kapitaltäckningstillsyn (s.k. tillsynskollegier) samt finansiella innovationer och kundskydd. Tillsynssamarbetet i frågor som hänför sig till värdepappersmarknaden var aktivt särskilt inom tillsynen av IFRS-redovisningar, undersökningen av marknadsmissbruk och tillsynen av investeringsfonder och prospekt.

Myndigheten som övervakar makrostabiliteten (ESRB) beredde i slutet av året rekommendationer om organisering av övervakningen av makrostabiliteten på nationell nivå. Det är viktigt att den tillsynsmyndighet som övervakar makrostabiliteten ges tillräckliga befogenheter och verktyg för övervakningen och en möjlighet att proaktivt befatta sig med obalanser inom den finansiella sektorn.

Beredningen av EU-lagstiftningen främjades

Under året beredde kommissionen flera EU-direktiv och -förordningar om finansbranschen. Finansinspektionen deltog i beredningen av EU-regleringen i nära samarbete med ministerierna och framförde Finlands synpunkter även i EU-tillsynsmyndigheterna. Med hjälp av sina gemensamma riktlinjer var det möjligt för de finländska myndigheterna att inverka på EU:s riktlinjer särskilt inom de nya kapitaltäckningsreglerna för bank- och försäkringssektorn och reglerna om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Det nordiska tillsynssamarbetet har långa traditioner

Samarbetet mellan de nordiska tillsynsmyndigheterna är etablerat och fungerar väl. Tillsynsmyndigheterna i Baltikum har deltagit i samarbetet i större utsträckning än tidigare, men samarbetet är speciellt intensivt mellan de nordiska tillsynsmyndigheterna.

Kontakterna mellan tillsynsmyndigheterna var fortsatt intensiva, tillsynskollegierna arbetade aktivt och de gemensamma inspektionerna fortsatte. Finansinspektionen yrkade för sin del på att effekterna av viktiga tillsynsfrågor och händelser på finansmarknaden ska behandlas tillsammans i kollegierna. Beredningen och godkännandet av de gemensamma inspektionerna och övriga tillsynsåtgärderna och uppgörandet av tillsynsmyndighetens bedömning på koncernnivå har utgjort en regelbunden del av tillsynskollegiernas arbete. Behovet av att utbyta information ökade dock i det osäkra marknadsläget. Utbytet av information var inte riktigt tillräckligt och aktuellt. Vidare konstaterades att tillsynsmyndigheterna inte alltid hade fört tillräckliga diskussioner om tolkningsfrågor och tillsynsrutiner gällande regleringen i förväg eller försökt finna gemensamma lösningar på dem.

Inom det nordiska samarbetet bar Finansinspektionen i enlighet med verksamhetsplanen huvudansvaret i projektet för harmonisering av inspektionsrutinerna, utvecklingen av bankernas likviditetstillsyn och försäkringssektorns förberedelser inför Solvens II-reformen. På initiativ av Finansinspektionen utarbetades riktlinjer för de gemensamma inspektionerna.

Det nordiska samarbetet för att harmonisera reglerings- och tolkningsfrågor inom banksektorn fortsatte. Särskild uppmärksamhet fästes vid en harmonisering av användningen av interna modeller i kapitaltäckningsanalysen. Samarbetet inom försäkringssektorn ökades märkbart på initiativ av Finansinspektionen i syfte att hitta en samordnad lösning på frågor kring Solvens II-reformen.

Fastställa en gemensam verksamhetskultur

Samordningen av olika tillsynsuppgifter (särskilt inspektioner och tillsynsmyndighetens bedömning) förbättrades avsevärt under 2011. Regelbunden uppföljning av hur de uppmaningar och rekommendationer som getts till tillsynsobjekten utifrån observationerna vid inspektionerna framskred ingick i tillsynsmyndighetens bedömning. Bearbetningen av de nya föreskrifterna och anvisningarna fortsatte under 2011 och de första föreskrifterna och anvisningarna som ingår i den nya samlingen gavs ut. Vidare förnyades processen för tillståndsprövning.

Alla de effektivitetsmål som uppsatts för kärnprocesserna uppnåddes inte, bland annat i behandlingstiderna för sanktioner och tillstånd uppnåddes inte alltid den utsatta tiden.

- Effektivitetsmål sattes upp för processerna.
- Inspektionsanvisningarna för inspektionsverksamheten harmoniserades.
- Processen för tillståndsprövning förnyades.
- En publiceringspolicy som klargör omfattningen av och innehållet i Finansinspektionens information uppgjordes.
- Inom utbildning utnyttjades den utbildning som EU-tillsynsmyndigheterna tillhandahöll.

De interna processerna etablerades

Effektivitetsmål har uppsatts för Finansinspektionens viktigaste processer och uppnåendet av dem följs upp regelbundet.

Reformen av Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar framskred under året. Tidsschemat för genomförande av projektet är knuten till ikraftträdandet av EU-regleringen som är försenad särskilt i fråga om Solvens II-regleringen inom försäkringssektorn.

I Finansinspektionens publiceringspolicy som fastställdes i slutet av 2011 preciserades vilken information Finansinspektionen offentliggör och vilken information som är tillgänglig för allmänheten.

Effektiviseringen av verksamheten främjades genom att slutföra revideringen av organisationen. I anslutning till revideringen koncentrerades bland annat tillsynen av investeringstjänster och placeringsfondverksamhet och två byråer på avdelningen för institutstillsyn sammanlogs.

Verksamhetsresurserna mindre än budgeterat

Vid slutet av 2011 var antalet anställda 208, vilket är 9 personer under den godkända personalstyrkan (217). Personalomsättningen var 11 procent. Av de anställda på Finansinspektionen var 61 procent kvinnor och 39 procent män. Inom chefsbefattningar var motsvarande fördelning 45 procent kvinnor och 55 procent män. Av expertbefattningarna innehades 57 procent av kvinnor

och 43 procent av män. Av de anställda som tjänstgjorde i stödbefattningar var 93 procent kvinnor och 7 procent män.

Finansinspektionens personalkostnader 2011 utgjorde 18,5 miljoner euro. De förverkligade totalkostnaderna stannade under den godkända budgeten och uppgick till totalt 26,1 miljoner euro. Övriga betydande utgiftsposter utgjordes av fastighetskostnader, tjänster som Finlands Bank producerade och övriga utomstående tjänsteupphandlingar.

Tillsyns- och åtgärdsavgifterna uppgick totalt till 24,5 miljoner euro, vilket var 1,5 miljoner euro mer än året innan.

Medarbetarnas arbetstillfredsställelse ökade

År 2011 utfördes en undersökning av arbetsklimatet. Genom undersökningen uppföljs hur organisationens interna funktioner och arbetsklimatet utvecklas. Svarsprocenten var 93,7. Arbetstillfredsställelsen hade ökat något jämfört med den föregående undersökningen och indexet för nöjda medarbetare var nu 3,36 (2009: 3,23), men det uppställda målet (3,6) uppnåddes inte. Antalet kritiska svar gällande jämlik behandling minskade.

Fokus inom utbildningen av de anställda vid Finansinspektionen låg på frågor inom försäkringssektorn. De anställda använde 480 dagsverken för utbildning. Vid utbildningen utnyttjades mest EU-tillsynsmyndigheternas och FINVAs kursutbud. Det kvantitativa målet för utbildning uppnåddes inte.

Bankfullmäktiges berättelse för 2010 och åtgärder till följd av den

I sin berättelse för 2010 uppmanade bankfullmäktige att Finansinspektionen i framtiden

ska utveckla bedömningen av tillsynsobjektens hantering av affärsrisker och strategiska risker i syfte att säkerställa stabiliteten på finansmarknaden

- Den tillsyn som Finansinspektionen utövar inom riskhantering omfattar alla betydande riskområden i tillsynsobjektens verksamhet. Tillsynen av kredit- och marknadsrisker samt operativa och försäkringstekniska risker och hanteringen av dem är etablerad även inom tillsynsobjektens egen interna kontroll. Hanteringen av affärsrisker och strategiska risker utvecklas däremot starkt överallt i Europa. Inom detta riskområde betonas bedömningen av risker på grund av lönsamhetsutveckling på lång sikt och vissa riskhanteringsstrategier.
- Bedömningar av affärsrisker och strategiska risker har gjorts i samband med olika inspektioner i den utsträckning som en bedömning av dem har varit ändamålsenlig med tanke på en avgränsning av inspektionen.
- Finansinspektionen inledde ett internt projekt för att utveckla mätare för affärsrisker och strategiska risker och utnyttja dem för bedömning av kapitalstyrkan. I arbetet utnyttjas det arbete som redan utförts inom EBA.

inom upprätthållandet av allmänhetens förtroende ska inrikta inspektioner på tillsynsobjektens rutiner och processer

- Finansinspektionens inspektionsverksamhet utvidgades inom risk- och kapitaltäckningstillsynen. Inspektionerna riktades till de största riskerna som ökat i och med skuldcrisen och inspektionsverksamheten utvidgades ytterligare inom försäkrings- och pensionssektorn. Vid inspektionerna av riskhanteringen låg fokus på hur tillsynsobjektens riskhantering, egen förvaltning och interna kontroll fungerar i praktiken.

- Den aktiva tillsynen av kund- och investerarskyddet fortsatte 2011. Fokus inom tillsynsverksamheten låg på produktutvecklingsprocesserna för spar- och investeringsprodukter, bostadslånggivning, processerna för ersättningshandläggning och rådgivning inom lagstadgad försäkringsverksamhet och förfarandena i samband med genomförandet av värdepappersförmedlarnas uppdrag. Praxis och rutiner gällande beviljande av bostadskrediter, till exempel den självfinansieringsandel som krävs av kunden och villkoren för förtida återbetalning, inspekterades och anvisningar utfärdades såväl ur kreditrisk- som kundskydds-perspektiv. Vidare inspekterades bostadskreditavtal, säkerheter i samband med krediten och den information som ges till kunderna innan avtal ingås.

ska säkerställa smidiga och effektiva interna processer i syfte att effektivisera den interna verksamheten

- Kärnprocesserna (inspektioner, tillsynsmyndighetens bedömning, tillstånd, analyser och rapportering, sanktioner, reglering och internationell verksamhet) etablerades och effektivitetsmål uppställdes. Alla effektivitetsmål har inte ännu uppnåtts. Resultatet av arbetsklimatundersökningen som gjordes vid slutet av året visar att informationsförmedlingen har blivit bättre jämfört med den föregående undersökningen.

ska fästa särskild uppmärksamhet vid kostnadseffektiv verksamhet med beaktande av regleringsprojekten och de nya tillsynssystemen i Europa

- Finansinspektionen har noga övervägt i vilka av EU-tillsynsmyndigheternas projekt den ska delta. Fokus har legat på att i ett så tidigt skede som möjligt påverka i projekt som är viktiga för Finland.
- Finansinspektionen främjar en harmonisering av EU-tillsynsrutinerna. Genom effektiv tillämpning av harmoniserade tillsynsrutiner och samordnade IT-system är det möjligt att öka kostnadseffektiviteten i tillsynen.
- I syfte att förbättra kostnadseffektiviteten inleddes planering vars mål är att flytta från fastigheten på Mikaelsgatan 8 till lokaler som ägs av Finlands Bank.

ska klarlägga investerarinformationen genom att öka anvisningarna om beskrivningarna av placeringsförsäkringarnas kostnadsstrukturer

- Finansinspektionen beredde föreskrifter och anvisningar om kostnadsinformation för fondförsäkringar som var ute på remiss i slutet av året. Ett offentligt samråd ordnades om ämnet. De nya föreskrifterna och anvisningarna ska utfärdas under det första halvåret 2012.

ska öka den information om lånerisker som ges till kunderna

- Finansinspektionen gav många intervjuer om bostadslån till medierna, utökade informationen om banktjänster i webbtjänsten Finanskund.fi., som är huvudkanalen för Finansinspektionens kundupplysning. Vidare deltog Finansinspektionen bland annat i barnmässan där målet var att nå bostadslåntagare och ge upplysning om risker i anslutning till bostadslån.
- Finansinspektionen inriktade inspektioner och utredningar på förfaranden och rutiner för beviljande av bostadskrediter och utfärdade anvisningar till bankerna om förtida återbetalning av bostadskrediter.

Bedömning av förändringar i tillsynen och tillsynsavgifterna 2012

Åtgärder för att säkerställa stabiliteten

Fokus ligger alltså på proaktiv tillsyn eftersom målet är att i tillräckligt god tid upptäcka risker för företagets fortlevnad och att genom detta möjliggöra korrigerande åtgärder. Proaktivt ingripande är det bästa alternativet med tanke på stabiliteten i det finansiella systemet och kundskyddet.

För att den proaktiva tillsynen ska vara effektiv krävs att Finansinspektionen har tillgång till aktuell information om den löpande tillsynen och avancerade analysverktyg för att den ska kunna observera snabba förändringar i tillsynsobjektens riskexponering. Effektiv proaktiv tillsyn kräver också att tillsynsverksamheten kontinuerligt är aktiv och att inspektionerna inriktas riskbaserat.

Inspektionerna inriktas på funktionen hos riskhanteringsprocesserna och övriga viktiga administrativa processer (bl.a. förverkligandet av styrelsens tillsynsansvar och kontinuitetsplanering) och på tillräckliga riskbuffertar. Tillsynen riktas också till rutiner för godkännande av nya produkter med tanke på fungerande kundskydd och tillsynsobjektens egen riskhantering. Utbytet av information och analyser med Finlands Bank ska vara mycket smidigt.

Finansinspektionens beslutsberedskap och de egna verksamhetsplanernas tillräcklighet ska säkerställas i fall av eventuella krissituationer.

Omfattande reformer av regleringen på EU-nivå ska verkställas inom Finansinspektionen enligt tidsschemat för dess egna föreskrifter och anvisningar, vilket ökar resursbehovet för regleringsarbetet 2012. Det är nödvändigt att säkerställa att regleringsarbetet inte åter upp för mycket av de resurser som behövs för tillsynen. Finansinspektionen deltar vidare inom ramen för sina egna prioriteringar i det utvidgade regleringsarbetet i de nya EU-tillsynsmyndigheterna. Målet är harmoniserade rutiner för tillsynsmyndigheterna och samarbete som säkerställer förutsättningarna för tillsynsarbetet, utnyttjande av

arbetet på EU-nivå i Finansinspektionens egen verksamhet och påverkan vid rätt tidpunkt i frågor som är viktiga för Finland.

De kommande regleringsreformerna kommer också att utvidga eller märkbart förändra Finansinspektionens tillsynsuppgifter och att öka antalet tillsynsobjekt. De viktigaste förändringarna är: de ändringar i kapitaltäckningstillsynen som Solvens II- och Basel III-kapitaltäckningsreformerna ger upphov till, medtagandet av kapitalinvesteringar, hedgefonder och fastighetsfonder i tillsynen, tillsynen av fondbolagens riskhantering och tillsynen av alternativa fonders användning av hävstångseffekten och tillsynen av betalningsinstitut. Dessa regleringsreformer leder till ökade kompetenskrav för de anställda och uppgifterna inom risk- och kapitaltäckningstillsyn blir mer komplexa och fler och de kommer att omfatta fler aktörer (t.ex. kapital- och hedgefonder).

Åtgärder för att bevara allmänhetens förtroende

I syfte att bevara allmänhetens förtroende ska tillsynen inriktas på investerar- och kundinformationen om produkter och bolag och på aktörernas processer och rutiner.

Tillsynen ska inriktas på komplexa investeringsprodukter och investerarinformationen om dem. Vidare ska systemen för behandling av kundklagomål i banker, försäkringsbolag och arbetslöshetskassor inspekteras och likaså hanteringen av kundmedel i tillhandahållandet av investeringstjänster. Nivån på kostnadsinformationen om fondförsäkringar ska utvärderas i relation till Finansinspektionens nya anvisningar. Utredningen om grundläggande banktjänster förnyas så att kommissionens rekommendation om rätten att använda ett sedvanligt betalningskonto tas i beaktande. Finansinspektionen kommer även i fortsättningen att utföra inspektioner av bostadsfinansieringen och utveckla myndighetsrapporteringen inom området.

Tillsynen av de börsnoterade bolagens finansiella information och övriga kommunikation inriktas på sådana delområden i investerarinformationen som påverkas av det osäkra marknadsläget mest. IFRS-tillsynen inriktas på behandlingen av finansiella instrument i bankernas och försäkringsbolagens redovisning. I övriga börsnoterade bolag inriktas IFRS-tillsynen på bokslutsposter där redovisningen kräver ledningens bedömning av framtiden. Tillsynen av övrig finansiell information och informationsverksamhet ska riktas till av information om framtidsutsikter samt om risker och osäkerhetsfaktorer. Tillsynen av informationen kommer också att påverkas av den förändrade regleringen.

För en effektiv tillsyn av handeln är det viktigt att värdepappersförmedlarna på ett heltäckande och tillförlitligt sätt rapporterar om förverkligade transaktioner och upptäckta tvivelaktiga affärstransaktioner till Finansinspektionen. Dessa frågor står även i fokus i tillsynen 2012. Tillsynen inriktas fortfarande på rutinerna och de interna processerna i förmedlarnas handel.

Mängden bindande reglering på EU-nivå har ökat avsevärt till följd av finanskrisen och etableringen av de nya tillsynsmyndigheterna. Ett stort antal pågående internationella, och även nationella, regleringsprojekt kräver en avsevärd arbetsinsats av Finansinspektionen i beredningen av egna anvisningar och föreskrifter och säkerställandet av tillsynsberedskapen.

Regleringsreformerna medför även helt nya tillsynsuppgifter för Finansinspektionen. I totalreformen av värdepappersmarknadslagstiftningen föreslås att det offentliga insiderregistret för börsnoterade bolag ska koncentreras till ett register som underhålls av Finansinspektionen, varvid skötseln av uppgiften kräver tillräckliga personresurser och ett ändamålsenligt datasystem. Nationellt införande av direktivet om alternativa placeringsfonder för med sig nya tillsynsobjekt.

Det är nödvändigt för Finansinspektionen att under 2012 förbereda sig på de nya tillsynsuppgifter som beror på Europaparlamentets och rådets förordningar om så kallad blankning och OTC-derivat. De nya EU-tillsynsmyndigheternas centrala roll i rapporteringen innebär också en betydligt mer omfattande och heltäckande rapporteringsskyldighet för de nationella tillsynsmyndigheterna, vilket för sin del kräver en arbetsinsats i produktionen av rapportuppgifter och byggandet av nödvändiga IT-system.

Åtgärder för att effektivisera den interna verksamheten

Effektiviteten i kärnprocesserna förbättras genom att införa ett register över tillsynsobjekt, som ska omfatta samtliga tillsynsobjekt. Särskilt kärnprocessernas genomloppstider ska göras snabbare. Målet är att tillsyns-

processerna ligger på samma nivå som de bästa europeiska rutinerna. Experternas kännedom om EU:s regleringsprojekt, särskilt Solvens II-regleringen, och om derivatverksamheten ska ökas. Vidare ska experternas projektledningskunskaper utvecklas. Inom analysverksamheten och makrotillsynen blir samarbetet med Finlands Bank ännu mer omfattande.

Finansinspektionens personalstyrka minskas så att den 2012 sjunker till 211 (2011: 217), vilket förutsätter en effektivisering av verksamheten och en sträng prioritering av uppgifterna.

Uppskattning av tillsynsavgiftsinkomsterna

Inga betydande strukturomvändningar förväntas ske inom den finansiella sektorn i Finland 2012. Om den ekonomiska utvecklingen inte vänder i en svagare riktning kommer bankernas balansräkningar fortsätta att växa. Värderingen av derivat, som kan variera avsevärt beroende på hur finansmarknaden utvecklas, skapar en viss osäkerhet i fråga om utvecklingen av bankernas balansräkningar. Dessutom kan omorganiseringar av affärsverksamheten mellan olika länder i de nordiska koncernerna inverka på storleken av de finländska dotterbolagens balansräkningar.

Försäkringsbolagens balansräkningar förväntas förbli på ungefär samma nivå som året innan.

De nya tillsynsobjekten till följd av regleringsreformerna inverkar inte nämnvärt på tillsynsavgiftsinkomsterna.

Tillsynsavgiftsinkomsterna beräknas öka 2012.

